

A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések (2012. november 27.) a migráns háttérű fiataloknak a társadalomban való részvételéről és társadalmi befogadásáról

(2012/C 393/05)

A TANÁCS ÉS A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK A TANÁCS KERETÉBEN ÜLÉSEZŐ KÉPVISELŐI,

ELMÉLÉKZTETVE A KÉRDÉSNEK AZ EZEN KÖVETKEZTETÉSEK MELLÉKLETÉBEN FOGLALT POLITIKAI HÁTTERÉRE, ÉS KÜLÖNÖSEN ARRA, HOGY:

1. az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikkének értelmében az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok – ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait – az Európai Unió alapvető értékei. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában ⁽¹⁾;
2. az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 165. cikke szerint az Európai Unió fellépésének célja, hogy ösztönözze a fiatalokat arra, hogy részt vegyenek Európa demokratikus életében;
3. az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés megújított keretéről (2010–2018) szóló állásfoglalás ⁽²⁾ a fiatalok aktív polgári szerepvállalása és a társadalmi kohézió előmozdítását az egyik átfogó célkitűzésként, a fiataloknak a társadalomban való részvételét és társadalmi befogadását pedig a nyolc cselekvési terület egyikeként jelöli meg. Az állásfoglalás leszögezi: az a követelmény, hogy minden fiatal a társadalom erőforrásaként kell elismerni, továbbá tartósan biztosítani kell számukra a jogot, hogy a velük és az ifjúsági szervezetekkel folytatott kiterjedt és strukturált párbeszéd révén részt vehessenek az őket érintő szakpolitikák alakításában, azon irányadó elvek közé tartozik, amelyeket a fiatalokat érintő valamennyi szakpolitika és tevékenység terén szem előtt kell tartani;
4. az „Európa 2020” stratégia három egymást kölcsönösen erősítő prioritást tartalmaz az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre alapozva. Az egyik kiemelt kezdeményezése, a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai platformja részeként konkrétan megállapítja, hogy olyan társadalmi és területi kohézió biztosítása szükséges, ahol a növekedés és a munkahelyteremtés előnyei széles körben érvényesülnek, a szegénységben és társadalmi kirekesztettségben élők pedig méltóságban, a társadalom aktív tagjaiként élhetnek. Az ifjúság területét mint kulcsfontosságú területet jelöli meg, amelyen belül a „Mozgásban az ifjúság” kezdeményezés feladata, hogy

növelje az oktatási rendszerek teljesítményét, a nem formális és a formális rendszerekét egyaránt, és hogy elősegítse a fiatalok munkaerőpiacra való belépését;

ÉS MEGÁLLAPÍTVA, HOGY:

5. e következtetések a fiatalok összességét, és különösen a migráns háttérű fiatalokat ⁽³⁾ célozzák;

FIGYELEMBE VÉVE, HOGY:

6. a fiatalok aktív részvétele kiterjed a fiatalok életét érintő összes területre, valamint a demokratikus folyamatokban való aktív részvételükre is;
7. a fiatalok társadalmi befogadásához – nemtől, faji vagy etnikai háttértől, vallástól vagy meggyőződéstől, fogyatékoságtól, életkortól és szexuális irányultságtól függetlenül – hozzáférést kell számukra biztosítani az egészségügyi, (formális, nem formális és informális) oktatási, információs és kommunikációs technológiai (ikt), kulturális, lakhatási és szociális szolgáltatásokhoz, valamint a foglalkoztatáshoz;
8. a faji, etnikai, kulturális és vallási sokszínűség az Európai Unió egyik fő jellemzője. A mobilitás és a migráció e sokszínűség legfontosabb forrásai közé tartozik; 2011-ben 20,5 millió harmadik országbeli állampolgár élt az EU-ban, akiket uniós kontextusban rendszerint bevándorlóként említene, és akik az EU lakosságának mintegy 4 %-át teszik ki; 12,8 millió uniós polgár, vagyis az EU27 lakosságának a 2,5 %-a pedig egy másik tagállamban élt ⁽⁴⁾;
9. a bevándorlók átlagéletkora tagállamonként eltérő. 2011-ben több mint felük 20 és 34 év közötti volt ⁽⁵⁾;

⁽³⁾ E következtetések alkalmazásában a „migráns háttérű fiatalok” kifejezés az olyan fiatalok leírására szolgál, akik harmadik ország állampolgáraiként valamely uniós tagállamban jogszerűen élnek, függetlenül attól, hogy hol születtek, valamint akik a fogadó tagállam állampolgáiraivá váltak, de a szüleik nem uniós tagállamban születtek. E következtetések alkalmazásában a „fiatal mobilis uniós polgár” kifejezés az olyan uniós polgárok leírására szolgál, akik születési országuktól vagy a szüleik születési országától eltérő uniós országban élnek, tehát gyakorolják a Szerződés által biztosított, a szabad mozgásra és letelepedésre vonatkozó jogukat. Nyilvánvaló a különbség a harmadik országok állampolgáira alkalmazandó jogi keret és a szabad mozgásra vonatkozó jogukat gyakorló uniós polgárokra alkalmazandó jogi keret között. Meg kell jegyezni, hogy az integrációra vonatkozó minden intézkedés a harmadik országok állampolgáira alkalmazandó, míg a társadalmi befogadás és a helyi társadalomban való aktív részvétel mind a fiatal mobilis uniós polgárokra, mind a migráns háttérű fiatalokra alkalmazandó.

⁽⁴⁾ Eurostat, Statistics in focus, 2012/31. szám.

⁽⁵⁾ Forrás: Eurostat (migr_pop2ctz).

⁽¹⁾ Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke.

⁽²⁾ HL C 311., 2009.12.19., 1. o.

10. a gazdasági és pénzügyi válságnak a növekedésre és a foglalkoztatásra gyakorolt negatív hatásai a hátrányos helyzetű fiatalokat különösen súlyosan érintik. Konkrétan, a fiatalok munkanélküliségi rátája az Európai Unióban nyugtalanító szintet ért el: a 25 év alatti fiatalok körében meghaladja a 20 %-ot, és egyre emelkedik. A 18 és 24 év közötti fiatalok 21,1 %-át a szegénység veszélye fenyegeti;
11. a dél-mediterrán térségben 2010 vége óta zajló történelmi események hatására nagyszámú fiatal migráns kelt útra, aminek hatása az uniós határokon közvetlenül érezhető volt;
12. a harmadik országok állampolgárainak beilleszkedését segítő Európai Integrációs Alap az európai együttműködés előmozdítására törekszik annak érdekében, hogy mindenki számára hasonló jogokat, kötelezettségeket és lehetőségeket biztosítson ⁽¹⁾;

TEKINTETTEL ARRA, HOGY:

13. a formális, a nem formális és az informális oktatás döntő fontosságú a teljes integráció és társadalmi kohézió szempontjából. Minden fiatalnak egyenlő lehetőségeket kell biztosítani az oktatásban és a képzésben való részvételre, valamint a munkaerőpiacra való belépésre. A migráns háttérű fiatalok a fogadó ország oktatási rendszerébe való integrációjuk révén bővíthetik tudásukat, képességeiket és kompetenciáikat, ami jelentősen elősegíti foglalkoztathatóságukat;
14. a nem formális és informális tanulás támogatja a formális oktatást és javíthatja valamennyi fiatal társadalmi és gazdasági befogadását. Ebben az összefüggésben igen fontos az ifjúsági szervezeteknek és az ifjúságsegítőknak a fiatalok által, a fiatalokkal és a fiatalokért végzett munkája, különös tekintettel a migráns háttérű fiatalokra;
15. számos nem-formális és informális tanulási lehetőséget finanszíroznak uniós programokon keresztül. Egyes programok, mint például az ifjúsági programok, a fiatalok igényeihez igazodnak, és minden fiatal számára hozzáférhetőek, végtelenségtől, háttérüktől és döntéseiktől függetlenül;
16. egyre több tanulmány mutat rá arra, hogy a migráns háttérű fiatalok továbbra is jelentős hátrányban vannak az oktatásban, a munkaerőpiacon, valamint az oktatás és a munkaerőpiacra való belépés közötti átmenetben annak ellenére, hogy sokuk a lakóhelyük szerinti országban

szocializálódott vagy született ⁽²⁾. Ezen túlmenően a jelenlegi adatok szerint a munkanélküliség és a társadalmi kirekesztődés a migráns háttérű fiatalok közül inkább a nőket, mint a férfiakat sújtja;

17. a migránsok sikeres integrációja a társadalomba elengedhetetlen a jóléthez, egymás megértéséhez és a kommunikációhoz, nemcsak az egyes migránsok és a helyi társadalom, hanem az EU egészének tekintetében, mivel hozzájárul a gazdasági növekedéshez és a kulturális gazdagsághoz;
18. a társadalmi befogadás javításához, valamint a társadalmak megfelelő, fenntartható és demokratikus működéséhez, valamint további fejlődéséhez elengedhetetlenül fontos biztosítani, hogy a fiatal mobilis uniós polgárok és a migráns háttérű fiatalok élni tudjanak a helyi, regionális, nemzeti és európai szintű aktív részvétel lehetőségével;
19. a rasszizmus, az idegengyűlölet és az intolerancia egyéb formái továbbra is igen aggasztóak az EU-ban, többek között a migráns háttérű fiatalok szempontjából. A fiatalokat, és egyben a migráns háttérű fiatalokat is célzó valamennyi intézkedésnek tiszteletben kell tartania az EU Alapjogi Chartáját, különösen a megkülönböztetésmentesség előmozdítását, a gyermekek jogait és a személyes adatok védelmét, és ezek az intézkedések nem eredményezhetik egyik konkrét csoport megbélyegzését sem;
20. a társadalmi befogadást segítő stratégiák meg kell, hogy könnyítsék a migráns háttérű fiataloknak a demokratikus, gazdasági, társadalmi és kulturális életbe való beilleszkedését;

AZ ALÁBBI PRIORITÁSOKAT HATÁROZZÁK MEG A MIGRÁNS HÁTTÉRŰ FIATALOK RÉSZVÉTELÉNEK ÉS TÁRSADALMI BEFOGADÁSÁNAK AZ ELŐSEGÍTÉSÉVEL KAPCSOLATBAN:

Döntő fontosságú, hogy előmozdítsuk minden fiatalnak – különösen a migráns háttérű fiataloknak – a társadalomban való teljes körű részvételét és társadalmi befogadását, elsősorban az alábbiak révén:

21. valamennyi fiatal bevonása az őket érintő összes szakpolitika kidolgozásába, megvalósításába és értékelésébe;
22. a kultúrák között a párbeszédnek és egymás megértésének az előmozdítása, különösen a különböző kulturális háttérű személyeknek a társadalomba való aktív bevonásával, és ennek révén fellépés a megkülönböztetés, a rasszizmus, az idegengyűlölet és az intolerancia egyéb formái ellen;

⁽¹⁾ A Tanács 2007. június 25-i 2007/435/EK határozata a „Szolidaritás és a migrációs áramlások igazgatása” általános program keretében a 2007–2013-as időszakra a harmadik országok állampolgárainak beilleszkedését segítő európai alap létrehozásáról (HL L 168., 2007.6.28., 18. o.).

⁽²⁾ Az FRA tanulmánya a migránsokról, a kisebbségekről és a foglalkoztatásról (2011).

23. a fiatalok vonatkozásában a nemek közötti egyenlőség előmozdítása, elsősorban a magas színvonalú oktatásban és képzésben való részvételre vonatkozó egyenlő lehetőségek biztosítása révén, valamint az oktatásból a munkaerőpiacra való zavartalan átmenet megkönnyítése;
24. a nem formális és informális tanulás kulcsszerepének elismerése, és a tanulási eredmények érvényesítése;
25. az ifjúsági szervezetek, a migráns háttérű fiatalok ifjúsági szervezeteit is beleértve, és a civil társadalom egyéb elemei által a fiatalok befogadásának támogatásában játszott szerep elismerése;
26. a helyi, regionális és nemzeti hatóságok aktív bevonása a társadalmi befogadási szakpolitikák végrehajtásába, valamint az együttműködésük erősítése a migrációval kapcsolatos kérdések megoldása érdekében, ideértve a fiataloknak a társadalomban való részvételét és társadalmi befogadását célzó támogatást is;
27. a fogadó ország nyelve (nyelvei) és más idegen nyelvek tanulása fontosságának elismerése;
- FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT, HOGY SAJÁT HATÁSKÖRÜKÖN BELÜL ÉS A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉT KELLŐKÉPPEN FIGYELEMBE VÉVE:
28. a szakpolitikák kialakítása és a szolgáltatások nyújtása során vegyék figyelembe a migráns háttérű fiatalok sajátos igényeit és nehézségeit; nyújtsanak könnyen igénybe vehető szolgáltatásokat azon fiatalok számára, akik megkülönböztetés, idegengyűlölet és rasszizmus célpontjává váltak, illetve ki vannak téve ennek a veszélynek; elismerve, hogy a fiatalok aktív polgári szerepvállalása a társadalomban való aktív részvételre vonatkozó elkötelezettségükön és felelősségvállalásukon egyaránt alapul;
29. mozdítsák elő az ifjúsági munkát és az ifjúságpolitikát, amely fokozhatja a fiatalok körében az aktív részvételt, a társadalmi befogadást, a szolidaritást és a kultúrák közötti párbeszédet, egyre nagyobb fokú sokszínűség elfogadását eredményezve a fiatalok összességének körében; dolgozzanak ki innovatív módszereket a fiatalok szokványos találkozóhelyein végzett ifjúsági munkára vonatkozóan;
30. mozdítsák elő az összes fiatal személyes fejlődését és jólétét ifjúságimunka-lehetőségek révén annak érdekében, hogy a fiatalok megvalósíthassák a bennük rejlő lehetőségeket és a társadalom tevékeny és elkötelezett tagjaivá válhassanak;
31. támogassák a migráns háttérű fiatalok helyi közösségükben folytatott tevékeny szerepvállalását és részvételét, különös tekintettel a nem formális és informális tanulási lehetőségekre;
32. a kulturális, sport- és szabadidős tevékenységeket tegyék könnyebben hozzáférhetővé, hiszen azok a migráns háttérű fiatalok és a fiatal mobilis uniós polgárok társadalmi befogadásának fontos eszközei;
33. dolgozzanak ki olyan oktatási és képzési rendszereket, illetve biztosítsák a megfelelően képzett és kompetenciákkal rendelkező tanárokat, amelyek az egyes tanulók sajátos igényeihez igazodnak, ideértve a migráns háttérű fiatalok tanulásának jobb támogatását is;
34. mozdítsák elő a fiatal mobilis uniós polgárok és a migráns háttérű fiatalok többnyelvűségét, és támogassák a tartózkodásuk helyéül szolgáló ország nyelvének (nyelveinek) elsajátítását annak érdekében, hogy képessé tegyék őket az ismeretek elsajátítására, valamint az oktatási, kulturális és társadalmi tevékenységekben való teljes mértékű részvételre;
35. működjenek együtt az ifjúságsegítőkkal és ifjúsági szervezetekkel, többek között a migráns háttérű fiatalok ifjúsági szervezeteivel a társaktól való **tanulással kapcsolatos**, könnyen elérhető **tevékenységek** kidolgozása, előmozdítása és támogatása tekintetében, a kölcsönös tisztelet, a tolerancia és a kultúrák közötti megértés növelése céljából;
36. mozdítsák elő a társadalmi befogadást az információs társadalomban, például a migráns háttérű fiatalok médiaműveltségének fokozása révén;
37. támogassák a fiatal mobilis uniós polgároknak és a migráns háttérű fiataloknak az oktatásból vagy a képzésből a foglalkoztatásba való átmenetét, valamint gondoskodjanak arról, hogy – a nemzeti jogoknak és szolgáltatásoknak megfelelően – valamennyi fiatal számára egyenlő lehetőség nyíljon az ifjúsági garanciarendszerek elérésére;
38. mozdítsák elő a fiatal mobilis uniós polgároknak és a migráns háttérű fiataloknak a döntéshozatali struktúrákban való részvételét, valamint ösztönözzék, hogy az őket célzó szakpolitikákban és programokban a fiatalok ténylegesen részt vegyenek, illetve hozzájáruljanak azokhoz;
39. támogassák a hálózatépítést, és ösztönözzék az ifjúsági szervezetek, többek között a migráns háttérű fiatalok ifjúsági szervezetei, a helyi, a regionális és az országos szintű hatóságok, valamint a magánszektor közötti stratégiai partnerségeket, amelyek keretében fiatalok által vezetett olyan projekteket és rendezvényeket szerveznek, amelyek elismerik a sokszínűséget és előmozdítják a befogadást;
- FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT ÉS A BIZOTTSÁGOT, HOGY SAJÁT HATÁSKÖRÜKÖN BELÜL ÉS A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉT KELLŐKÉPPEN FIGYELEMBE VÉVE:
40. vonják be valamennyi fiatal az őket érintő összes szakpolitika kidolgozásába, megvalósításába és értékelésébe;

41. elemezzék a migráns háttérű fiatalok helyzetét a nemek szerinti differenciáltság alapján, és hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek egyenlő esélyeket és a nemek között egyenlőséget teremtenek;
  42. ismerjék el, hogy a helyi társadalom fontos szerepet tölt be a migráns háttérű fiatalok támogatásában, azok ismereteinek, készségeinek és kompetenciáinak bővítése tekintetében, formális oktatás, valamint nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása révén;
  43. a lehető legjobban használják ki a polgárok európai évét (2013) annak érdekében, hogy figyelmüket a fiatal mobilis uniós polgároknak az európai társadalomban való mobilitására és teljes körű részvételére irányítsák, továbbá törekedjenek arra, hogy a fiatal mobilis uniós polgárok és a migráns háttérű fiatalok minél jobban tisztában legyenek az őket megillető jogokkal, illetve az őket terhelő felelősséggel, valamint arra is, hogy mélyítsék el a társadalmi kohéziót, és a fiatalok körében mozdítsák elő egymás jobb megértését;
  44. mozdítsák elő a migrációs kérdésekkel foglalkozó nemzeti, regionális és európai szintű érdekelt felek közötti, ágazatokon átívelő együttműködést és szinergiákat;
  45. támogassák azokat a programokat és tevékenységeket, amelyek elősegítik a fiatal mobilis uniós polgároknak és a migráns háttérű fiataloknak a munkaerőpiacra való belépését és jobb foglalkoztathatóságát pályaválasztási tanácsadás és a foglalkoztatási, oktatási és képzési lehetőségekkel kapcsolatos tájékoztatás révén;
  46. vizsgálják meg a migráns háttérű fiatalokat célzó ifjúsági tájékoztatási és tanácsadási szolgáltatásokkal kapcsolatos lehetőségeket annak érdekében, hogy a szükségleteknek megfelelő és innovatív, személyes és online tájékoztatást és tanácsadást biztosítsanak;
  47. ösztönözzék és támogassák az ifjúsági szervezetek, és ezen belül a migráns háttérű fiatalok ifjúsági szervezetei és a média közötti együttműködést annak érdekében, hogy az a migráns háttérű fiatalokról elfogulatlan képet közvetítsen, ami a társadalmi befogadás növelését célozza;
  48. üdvözöljék a nem formális és informális tanulás érvényesítéséről szóló tanácsi ajánlasi javaslat elfogadását, és ismerjék el, hogy az ifjúsági szervezetek is kulcsfontosságú szerepet töltenek be a migráns háttérű fiatalok számára alapvető jelentőségű nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosításában;
  49. törekedjenek arra, hogy a fiatalokat célzó, következő generációs uniós programok és egyéb eszközök megvalósíthatók legyenek, és azok az összes fiatal igényeihez igazodjanak, valamint hogy minden szinten növeljék az olyan ifjúsági tevékenységek támogatását és finanszírozását, amelyek az uniós és a nem uniós országokból származó fiatalok körében a társadalmi befogadás és a kultúrák közötti párbeszéd megvalósítására összpontosítanak;
- FELKÉRIK A BIZOTTSÁGOT, HOGY SAJÁT HATÁSKÖRÉN BELÜL:
50. mozdítsa elő a fiatal mobilis uniós polgárok és a migráns háttérű fiatalok társadalmi befogadásával kapcsolatos bevált gyakorlatokat az erre vonatkozóan végzett tanulmányok alapján, amilyen például a Közös Kutatóközpontnak a hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi befogadásának előmozdítására szolgáló információs és kommunikációs technológiákról szóló szakpolitikai jelentése, valamint az ifjúsági munka értékéről szóló tanulmánya, amelynek célja, hogy feltérképezze az EU-ban folytatott különböző ifjúságimunka-tevékenységeket, illetve azt az értéket, amelyet ezek a fiatalok számára képviselnek;
  51. erősítse a különböző szakpolitikák közötti szinergiákat, különösen az EU ifjúsági stratégiája és az „Európa 2020” stratégia inkluzív növekedésre vonatkozó prioritása közötti kapcsolatot;
  52. folytassa a tapasztalatok és ismeretek szerzését a migráns háttérű fiatalok és a fiatal mobilis uniós polgárok társadalomban való részvételével és társadalmi befogadásával kapcsolatos témában.

MELLÉKLET

Politikai háttér

1. A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2001. június 28-án elfogadott állásfoglalás ⁽¹⁾ a fiatalok kezdeményezőkézségének, vállalkozói szellemének és kreativitásának előmozdításáról: a kirekesztéstől az önálló szerepvállalásig.
2. A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által 2008. május 22-én elfogadott állásfoglalás ⁽²⁾ a hátrányos helyzetű fiatalok részvételéről.
3. A Tanács 2009. november 26-i következtetései ⁽³⁾ a migráns háttérű gyermekek oktatásáról.
4. A Tanács 2009. november 27-i állásfoglalása ⁽⁴⁾ az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés megújított keretéről (2010–2018).
5. A Tanács 2010. november 18-i következtetései ⁽⁵⁾ a sportról mint az aktív társadalmi befogadás eszközéről és ösztönzőjéről.
6. A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott állásfoglalás ⁽⁶⁾ az ifjúsági munkáról.
7. A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott állásfoglalás ⁽⁷⁾ a fiatalok aktív befogadásáról: a munkanélküliség és a szegénység elleni küzdelem.
8. A Tanács által 2011. június 17-én elfogadott következtetések ⁽⁸⁾ a gyermekszegénység kezeléséről és a gyermekjólét elősegítéséről (11844/11).
9. A Tanács 2011. november 28-i következtetései ⁽⁹⁾ a mobilitást növelő nyelvi kompetenciákról (HL C 372., 2011.12.20., 27. o.).
10. A Tanács és a tagállamok kormányainak képviselői által elfogadott következtetések ⁽¹⁰⁾ a harmadik országbeli állampolgárok integrációjának európai programjáról, melyet az IB Tanács 2011 decemberében fogadott el (18296/11).
11. A Bizottság közleménye ⁽¹¹⁾ a harmadik országbeli állampolgárok integrációjának európai programjáról.
12. Európa 2020 – Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája ⁽¹²⁾.

⁽¹⁾ HL C 196., 2001.7.12., 2. o.

⁽²⁾ HL C 141., 2008.6.7., 1. o.

⁽³⁾ HL C 301., 2009.12.11., 5. o.

⁽⁴⁾ HL C 311., 2009.12.19., 1. o.

⁽⁵⁾ HL C 326., 2010.12.3., 5. o.

⁽⁶⁾ HL C 327., 2010.12.4., 1. o.

⁽⁷⁾ HL C 137., 2010.5.27., 1. o.

⁽⁸⁾ Doc. 11844/11.

⁽⁹⁾ HL C 372., 2011.12.20., 27. o.

⁽¹⁰⁾ Doc. 18296/11.

⁽¹¹⁾ COM(2011) 455. végleges.

⁽¹²⁾ COM(2010) 2020 végleges.